

Báo động thực phẩm bẩn tấn công bếp ăn trường học: Khi "lá chắn" bị xuyên thủng từ bên trong

09:07 15/04/2026

Những tháng đầu năm 2026, dư luận tiếp tục rúng động trước hai vụ việc liên quan đến hàng trăm tấn thịt lợn nhiễm dịch tả lợn châu Phi. Sự việc tại Công ty Thực phẩm Cường Phát không chỉ là một hồi chuông cảnh báo, mà còn là nỗi đau xót khi thịt bẩn đã trực tiếp xâm nhập vào bếp ăn của 26 trường tiểu học và nhiều cơ sở mầm non tại Hà Nội.

Thực phẩm bẩn bị lực lượng chức năng phát hiện

Việc thực phẩm kém chất lượng đi từ lò mổ đến bàn ăn của trẻ nhỏ, dù sự quan tâm của xã hội và các biện pháp quản lý đang ở mức cao nhất, đòi hỏi chúng ta phải nhìn nhận lại một cách nghiêm túc về lỗ hổng của hệ thống an toàn thực phẩm.

Khi cán bộ kiểm dịch "đồng hành" cùng sai phạm

Nguyên nhân sâu xa nhất khiến vấn nạn thực phẩm bẩn chưa có dấu hiệu dừng lại chính là sự xuống cấp về đạo đức công vụ. Điều đáng lo ngại nhất không chỉ

nằm ở hành vi trục lợi của doanh nghiệp mà còn ở sự đồng lõa của những người được giao nhiệm vụ bảo vệ sức khỏe cộng đồng.

Trong cả hai vụ việc tại Công ty Hạ Long và Cường Phát, cơ quan chức năng đã khởi tố nhiều cán bộ thú y, kiểm dịch. Sự xuất hiện của hành vi đưa và nhận hối lộ để "phù phép" cho thịt bệnh thành thịt sạch đã làm vô hiệu hóa hoàn toàn hàng rào kỹ thuật quan trọng nhất. Khi những người cầm cân nảy mực về an toàn thực phẩm lại tiếp tay cho sai phạm, người tiêu dùng trở nên hoàn toàn yếu thế.

Lỗi hổng trong chuỗi cung ứng và nỗi sợ của người lao động

Một chuỗi cung ứng thực phẩm từ chuồng trại đến bếp ăn trường học có sự tham gia của hàng trăm người: Từ lái xe, công nhân giết mổ đến đầu bếp. Việc không ai lên tiếng khi thấy thịt lợn mắc bệnh bị xẻ thịt mang đi tiêu thụ đặt ra câu hỏi lớn về đạo đức và trách nhiệm xã hội. Tuy nhiên, rào cản lớn nhất có lẽ là nỗi lo mất việc làm và thiếu một cơ chế bảo vệ thực chất cho người tố cáo.

Để đối phó hiệu quả với vấn nạn này, Trung tướng Nguyễn Thanh Tùng – Giám đốc Công an TP. Hà Nội đã yêu cầu điều tra làm rõ trách nhiệm của mọi đơn vị liên quan và đề xuất Quốc hội tăng hình phạt lên mức cao nhất. Song hành cùng các biện pháp tố tụng, việc cải cách hệ thống quản lý là yêu cầu bắt buộc.

Thứ nhất, cải tổ triệt để hệ thống giám sát. Việc quản lý phân tán giữa các bộ ngành cần được thay thế bằng một cơ quan chuyên trách quốc gia về an toàn thực phẩm. Cơ quan này phải có quyền hạn thanh tra độc lập và xuyên suốt xuống tận cấp cơ sở để loại bỏ sự chông chéo hoặc đùn đẩy trách nhiệm.

Thứ hai, số hóa và minh bạch hóa truy xuất nguồn gốc. Vụ Cường Phát đã cho thấy mã QR có thể bị làm giả nếu chỉ dựa trên sự tự khai báo của doanh nghiệp. Giải pháp là phải xây dựng hệ thống dữ liệu kiểm dịch quốc gia đồng bộ. Mọi thông tin về nguồn gốc thực phẩm phải được cập nhật thời gian thực và có sự xác nhận của bên thứ ba, không thể thay đổi hoặc làm giả bằng các thủ tục viết tay lạc hậu.

Thứ ba, siết chặt cơ chế đấu thầu suất ăn học đường. Cần bắt buộc công khai danh sách nhà cung cấp nguyên liệu của các đơn vị trúng thầu. Đồng thời, trao quyền giám sát thực chất cho ban đại diện cha mẹ học sinh, bao gồm cả quyền lấy mẫu xét nghiệm độc lập khi có nghi vấn mà không cần thông báo trước cho nhà thầu.

Thứ tư, bảo vệ người tố giác và tăng nặng chế tài. Phải xây dựng phong trào tố giác vi phạm ngay tại nơi làm việc đi kèm với cơ chế bảo vệ danh tính và công

việc cho người lao động. Bên cạnh đó, mức phạt tiền cần được nâng lên gấp nhiều lần để đảm bảo lợi nhuận từ việc làm giả thực phẩm không thể bù đắp được chi phí nếu bị phát hiện.

Việc bảo vệ an toàn thực phẩm, đặc biệt là tại các trường học, không chỉ là nhiệm vụ của ngành công an hay y tế mà là cuộc chiến của toàn xã hội. Chỉ khi sự minh bạch của công nghệ kết hợp với sự liêm chính của cán bộ và sự giám sát của nhân dân, thực phẩm bẩn mới thực sự không còn đường để tồn tại.

Tâm An